

Sygn. akt: I C 515/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Robert Wysocki
Protokolant:	stażysta Paulina Barwińska

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2017 roku w Człuchowie

sprawy

z powództwa D. (...) w W.

przeciwko C. K.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego C. K. na rzecz powoda D. (...) w W. kwotę 1.004,22 zł (jeden tysiąc cztery złote dwadzieścia dwa grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości 7% od dnia 12 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty, a w razie zmiany ustawowych odsetek za opóźnienie - z tymi odsetkami,
- w pozostałym zakresie powództwo oddala,
- zasądza od pozwanego C. K. na rzecz powoda D. (...) w W. kwotę 477,47 zł (czterysta siedemdziesiąt siedem złotych czterdzieści siedem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 515/17 upr.

UZASADNIENIE

Powód D. (...) z siedzibą w W. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie przeciwko C. K. pozew o zapłatę kwoty 2138,98 zł. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu – do rozpoznania w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzona wierzytelność wynika z umowy pożyczki pieniężnej zawartej w dniu 24 października 2014 roku, na mocy której powód zobowiązał się udzielić pozwanemu pożyczki w ustalonej

umową kwocie, a pozwany zobowiązał się zwrócić pożyczkę wraz z należnymi kosztami w terminie wskazanym w umowie. Z uwagi, iż pozwany nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania nie regulując na rzecz pożyczkodawcy płatności w sposób przewidziany w umowie, pożyczkodawca podjął działania windykacyjne o charakterze polubownym które jednak okazały się bezskuteczne i nie doprowadziły do wykonania przez stronę pozwaną zobowiązania, a cała należność wynikająca z umowy stała się wymagalna.

Na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 29 marca 2017 roku przedmiotowa wierzytelność została nabyta przez D. (...) z siedzibą w W..

Na dochodzoną pozewem kwotę składają się: należność główna w kwocie 1000 zł, koszty udzielenia pożyczki w kwocie 1130,00 zł., odsetki za opóźnienie naliczone od sumy wskazanych należności za okres od dnia 20 marca 2017 roku do dnia 11 kwietnia 2017 roku w kwocie 8,98 zł.

Wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 21 czerwca 2017 roku wydanym w sprawie VI Nc-e (...) przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Człuchowie.

Pozwany C. K. nie złożył odpowiedzi na pozew, pomimo prawidłowego wezwania i pouczenia o skutkach niestawiennictwa, nie stawiał się na rozprawie wyznaczonej na dzień 17 października 2017 roku, nie złożył w niniejszej sprawie żadnych wyjaśnień ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

W dniu 17 października 2017 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie wydał w sprawie wyrok zaoczny, w którym powództwo uwzględnił co do kwoty 1.004,22 zł, a w pozostałym zakresie oddalił.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 października 2014 roku wierzyciel pierwotny (...) Bank (...) zawarł z pozwanym C. K. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 2000 zł, na okres 12 miesięcy od daty wypłaty pożyczki. Pozwany zobowiązał się zwrócić kwotę pożyczki w terminach płatności określonych zgodnie z umową i harmonogramem.

bezsporne, nadto dowód: umowa pożyczki k. 47

Pozwany nie dokonał spłaty żadnej raty wskazanych w harmonogramie spłat zawartym w pkt 18 umowy, w związku z czym pożyczka stała się wymagalna z chwilą upływu terminu spłaty ostatniej raty, tj. 19 października 2015 roku.

bezsporne, ponadto dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego nr (...) z dnia 12/04/2017r. k. 44

W dniu 29 marca 2017 roku F. Bank (...) zawarł z D. (...) z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności, w której jako przedmiot przelewu wymieniono m.in. wierzytelność przysługującą wierzycielowi pierwotnemu przeciwko dłużnikowi C. K..

bezsporne dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 29/03/2017r. k. 22-43,45

Powód wystosował do pozwanego zawiadomienie o nabyciu przysługującej F. Bank (...) wierzytelności wobec pozwanego oraz wezwał go do zapłaty całkowitego zadłużenia w kwocie 2138,57 zł.

bezsporne - dowód: zawiadomienie wraz z wezwaniem do zapłaty z dnia 11/04/2017r. k. 46

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie pozwany C. K. nie stawił się na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę, jak również nie wypowiedział się co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu, zaistniały więc przesłanki z art. 339 § 1 k.p.c. do wydania wyroku zaocznego.

Stosownie do przepisu art. 339 § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny, przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W judykaturze utrwalony został pogląd, który nie jest kwestionowany również w nauce, iż przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należyte w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, Legalis nr 16294, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, Prok. I Pr. 1999 nr 9, poz. 30, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96, OSNC 1996 nr 7-8, poz. 108).

Sąd nie może przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli budzą one wątpliwości. W sformułowaniu art. 339 § 2 k.p.c. mowa jest o przyjęciu za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli „nie budzą one uzasadnionych wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy”. Ocena zgodności z prawdą twierdzeń powoda następuje na podstawie materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy, w szczególności na tle innych twierdzeń powoda.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga fakt, iż to strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzycelność jej przysługuje, tym bardziej, że jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzycelności, powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów. Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecznictwa obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29).

Okoliczności przytoczone przez powoda w pozwie były zasadniczo bezsporne. Kwestią nie budzącą w niniejszej sprawie wątpliwości był fakt, iż powoda i pozwanego łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Wątpliwości Sądu podczas analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego wzbudziły należności z tytułu opłat dodatkowych.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawodawca wskazał w art. 385¹ § 3 k.c., że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Jednocześnie stosownie do art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Oznacza to, że w znacznej liczbie przypadków ciężar dowodu będzie spoczywał na przedsiębiorcy udzielającym pożyczki.

O rażącem naruszeniu interesów konsumenta można mówić w sytuacji nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom będzie miało miejsce wtedy, gdy w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego partner konsumenta tworzy takie klauzule umowne, które godzą w równowagę kontraktową stosunku.

Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 483 § 1 k.c. w przypadku nienależytego wykonania zobowiązania pieniężnego wykluczone jest zastrzeżenie kary umownej, która miałaby charakter odszkodowawczy. Funkcję odszkodowawczą pełnią bowiem w przypadku tego rodzaju zobowiązania odsetki za opóźnienie zastrzeżone na podstawie art. 481 § 1 k.c. (por. Marcin Lemkowski „Odsetki cywilnoprawne”, wyd. Wolter Kluwer Polska sp. z o.o., Warszawa 2007, str. 95 i n.). Wysokość odsetek jest natomiast limitowana treścią przepisu art. 359 § 2¹ k.c., który wprowadza maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnych. Inne należności dochodzone z tytułu zawartej umowy kredytowej, w tym koszty upomnień, wezwań i opłat, powód winien wykazać, że zostały one rzeczywiście poniesione przez powoda bądź poprzedniego wierzyciela.

Zdaniem Sądu, dodatkowe koszty pożyczki obejmujące opłatę administracyjną i koszty działań upominawczo-windykacyjnych zostały określone na zawyżonym, nieznaającym żadnego uzasadnienia, poziomie. Opłaty te zostały ustalone w stałej zryczałtowanej kwocie, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powoda opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta, stanowiło bowiem dodatkową karę umowną za nienależyte wykonanie umowy.

Zapisy umowy pożyczki przewidujące obowiązek ponoszenia dodatkowych opłat są również sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Wprawdzie wysokość opłaty przygotowawczej i kosztów działań upominawczo-windykacyjnych została ustalona umową pożyczki, a pozwany, składając podpis pod umową, zgodził się na ich ponoszenie, to jednak swoboda umów nie jest całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Zgodnie z art. 353¹ k.p.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Analizując zasadność poszczególnych opłat dodatkowych, należy zauważyć, że strona powodowa nie wykazała w toku niniejszego postępowania dwóch okoliczności – po pierwsze, aby opłaty te były rzeczywiście niezbędne z punktu widzenia realizacji obowiązków umowy pożyczki, a po drugie, że poniosła je w wysokości wskazanej w umowie pożyczki. Opłata administracyjna miała służyć pokryciu poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów pożyczki i czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, do których przykładowo należały koszty obsługi dostarczenia i podpisania umowy u klienta oraz badanie zdolności klienta do spłaty pożyczki. Powód nie podał nawet, czy i ewentualnie w jaki sposób zweryfikował zdolność kredytową strony pozwanej ani nie wskazał, że poniósł z tego tytułu jakiegokolwiek wydatki. W ocenie Sądu, nie można w tym zakresie opierać się wyłącznie na twierdzeniach powoda i samym zapisie umownym.

Istotne jest przy tym, że zgodnie z harmonogramem spłat pozwany zobowiązał się zwrócić pożyczkę w 12 miesięcznych równych ratach w kwocie 166,67 zł. Opłata administracyjna rozłożona proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczana częściowo z każdą ratą. Wspomniana opłata w skali jednego miesiąca wynosiła 83,33 zł, podczas gdy rata kapitału pożyczki – 83,34 zł. Zestawienie powyższych danych jednoznacznie pokazuje, że dodatkowa opłata obciążająca pozwanego stanowi ok. 100% kapitału pożyczki. Zastrzeżenie konieczności ich zapłaty, niezależnie od konieczności uiszczenia odsetek na wypadek np. nieterminowej spłaty zadłużenia, stanowi dla pozwanego, dodatkową karę umowną, która jak powyżej wskazano jest niedopuszczalna w świadczeniach pieniężnych.

Sąd nie znalazł również podstawy do obciążenia pozwanego kosztami działań określonych w umowie pożyczki jako upominawczo-windykacyjne. Nawiązując do treści umowy pożyczki z dnia 24 października 2014 roku (k. 47), należy wskazać, że w pkt 22 określono uprawnienie strony powodowej do obciążenia pożyczkobiorcy w przypadku

opóźnienia w terminowej spłacie zadłużenia kosztami działań upominawczo-windykacyjnych. Zastrzeżone przez stronę powodową koszty obejmują koszty przygotowania i wysłania pism stanowiących pierwszy monit (30,00 zł), drugi monit (50,00 zł), trzeci monit (50,00 zł) oraz czwarte upomnienie (50,00 zł). Zdaniem Sądu, koszty te nie przystają w żaden sposób do obowiązujących powszechnie w obrocie gospodarczym kosztów wspomnianych czynności. Są to koszty nadmierne, a wręcz nawet rażąco wygórowane, nie mają żadnego racjonalnego uzasadnienia i ekonomicznego powiązania z faktycznie poniesionymi wydatkami. Powód narzucił pozwanemu zawyżony taryfikator opłat, kierując się wyłącznie własnym partykularnym interesem. Opłaty te stanowiły nie tylko niczym nieuzasadnioną dolegliwość dla konsumenta, ale przede wszystkim zostały pomyślane jako źródło dodatkowego zarobkowania dla pożyczkodawcy. Strona powodowa skierowała sprawę na drogę postępowania sądowego, domagając się jednocześnie zasądzenia od strony pozwanej poniesionych z tego tytułu kosztów. Opłaty zostały naliczone przez pierwotnego wierzyciela, mimo że faktycznie żadne dalsze działania windykacyjne nie były prowadzone, a przynajmniej nic takiego nie zostało wykazane w niniejszym postępowaniu. W ocenie Sądu, brak jest podstaw do przerzucania na pożyczkobiorcę kosztów prowadzenia windykacji przedsądowej przez podmiot zajmujący się zawodowo udzielaniem pożyczek. Koszty takowe są bowiem związane z normalnym ryzykiem prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług finansowych i powinny być wliczone przez przedsiębiorcę w koszty bieżącej działalności (każdy pożyczkodawca będący przedsiębiorcą musi się liczyć z tym, że będzie musiał podejmować działania mające na celu odzyskanie udzielonej pożyczki).

Mając na uwadze powyższe rozważania, w ocenie Sądu zasadnym było uznać żądanie w zakresie kwoty 1004,22 zł tytułem niespłaconej należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od w/w kwoty za okres od dnia 20 marca 2017 roku do dnia 11 kwietnia 2017 roku.

W pozostałym zakresie tj. w zakresie kwoty 1134,76 zł, na którą składały się koszty udzielenia pożyczki - powództwo podlegało oddaleniu jako bezpodstawne.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c., uwzględniając w tym zakresie żądanie pozwu.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c. Do kosztów poniesionych przez stronę powodową zaliczono: opłatę sądową od pozwu w wysokości 100,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 900,00 zł – zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667 ze zm.), oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, łącznie kwotę 1017,40 zł. Wobec faktu, iż powództwo zostało uwzględnione w części, pozwany został zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 477,47 zł. – stosownie do wyniku sprawy.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd nadał wydanemu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.